Dosarul nr. 3-3660/2024
2-24083619-12-3-29072024

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

15.07.2026 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîşcani)
Instanța compusă din :
Președintele ședinței, judecător specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Igor Barbacaru
Grefier Cezara-Valeria Rotaru

examinând în ședință publică, acțiunea de contencios administrativ înaintată de către Lidia Ciobanu împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, persoană terță SRL „Ecovzor Construct Imobil”, cu privire la anularea parțială a actului administrativ, obligarea Inspectoratului de Stat al Muncii să cerceteze suplimentar accidentul de muncă, cu stabilirea persoanelor responsabile pentru producerea acestuia,

a c o n s t a t a t :

La 29.07.2024, Lidia Ciobanu, s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, solicitând :

- Anularea parțială a Procesului-verbal Inspectoratului de Stat al Muncii nr.ISM-2024-PV-26 din 22.03.2024 privind cercetarea accidentului de muncă, în partea persoanelor care au încălcat prevederile actelor normative din domeniu muncii;
- Obligarea Inspectoratul de Stat al Muncii să cerceteze suplimentar accidentul de muncă în cauză, cu stabilirea persoanelor responsabile pentru producerea acestuia.

În fapt, reclamanta indică că este soția lui Ciobanu Andrei, care a decedat la data de ***** la locul său de muncă în cadrul SRL „Ecovzor Construct Imobil”.

La 19.01.2024, SRL „Ecovzor Construct Imobil” a informat Inspectoratul de Stat al Muncii despre evenimentul suferit de către Ciobanu Andrei, pe teritoriul șantierului de construcție din mun. Chișinău, str. Iazului, 38, care aparține SRL „Ecovzor Construct Imobil”.

Inspectoratul de Stat al Muncii a emis dispoziția nr.ISM-2024-DISC-6 din 22.01.2024 privind cercetarea accidentului de muncă, având ca obiect stabilirea dacă la momentul producerii evenimentului soldat cu decesul cet. Ciobanu Andrei, existau relații de muncă, sarcina de muncă dintre ultimul și alți subiecți implicați în desfășurarea activităților de serviciu.

Prin Procesul-verbal al Inspectoratului de Stat al Muncii nr.ISM-2024-PV-26 din 22.03.2024 s-a stabilit că cauza accidentului de muncă este efectuarea lucrărilor de către persoane neautorizate. Macaragiul a preluat comenzi de la persoane neautorizate.

Inspectoratul de Stat al Muncii a indicat la persoanele care a încălcat prevederile actelor normative din domeniul muncii : cet. Ghețiu Iurie - macaragiu, cet. Negriei Mihail - muncitor auxiliar, cet. Ciobanu Andrei - muncitor auxiliar.

În procesul-verbal al Inspectoratului de Stat al Muncii nr.ISM-2024-PV-26 din 22.03.2024 la lista persoanelor responsabile pentru producerea accidentului nu se regăsește persoana cu funcții de răspundere sau conducătorul SRL „Ecovzor Construct Imobil”. La stabilirea cauzelor decesului și respectarea securității muncii la SRL „Ecovzor Construct Imobil” nu s-a respectat pct.13 din Hotărârea Guvernului 1361/22.12.2005 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, care stabilește: Scopul cercetării accidentelor de muncă constă în clasificarea lor, determinarea circumstanțelor, cauzelor și încălcărilor actelor normative și altor reglementări ce au condus la accidentarea salariaților, stabilirea persoanelor care au încălcat prevederile actelor normative și a măsurilor corespunzătoare întru prevenirea unor asemenea evenimente.

Invocă reclamanta că SRL „Ecovzor Construct Imobil” nu a respectat obligația de a petrece instructaj în domeniu securității muncii cu cet. Ciobanu Andrei.

Conform pct.26 din Hotărârea Guvernului 1361/22.12.2005 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, accidentele grave și mortale vor fi cercetate de către Inspectoratul de Stat al Muncii, care va desemna inspectorii de muncă ce vor efectua cercetarea accidentelor fără a se preta influențelor de orice fel.

Conform pct.31^1 din Hotărârea Guvernului 1361/22.12.2005 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, dacă Inspectoratul de Stat al Muncii va constata că la cercetarea accidentului au fost comise erori sau au apărut noi circumstanțe ale producerii accidentului, conducătorul inspectoratului dispune o cercetare nouă sau suplimentară a accidentului în cauză.

Actul administrativ contestat este ilegal fiind adoptat în lipsa și fără informarea reclamantei, contrar prevederilor art.67 Cod administrativ. Astfel i s-a încălcat dreptul la participarea persoanelor interesate la ședințele organelor colegiale, procedura de informare și invitarea specială la ședința comisiei care a luat decizia contestată.

Reclamanta n-a fost informată în scris despre aceasta în decursul unui termen rezonabil despre inițierea în privința sa procedura administrativă de către Inspectoratul de Stat al Muncii, contrar art.70 Cod administrativ, care prevede informarea în scris a participanților.

Prin cercetarea superficială a cauzelor accidentului de muncă și stabilirea persoanelor responsabile din cadrul unității SRL „Ecovzor Construct Imobil”, reclamantei i s-a încălcat dreptul de a primi compensația pentru accident de muncă și alte garanții oferite de legislația muncii.

Conform art. 196 din Codul muncii, în caz de vătămare a sănătății sau deces al salariatului ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, salariatului i se compensează salariul (venitul) nerealizat, precum și cheltuielile suplimentare pentru reabilitarea medicală, socială și profesională în legătură cu vătămarea sănătății, sau familiei defunctului i se compensează cheltuielile legate de deces. (2) Mărimea și condițiile acordării garanțiilor și compensațiilor prevăzute la alin.(1) sînt stabilite de legislația în vigoare.

Conform art.331 din Codul muncii, angajatorul care, în urma îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor sale prevăzute de contractul individual de muncă, a cauzat un prejudiciu material salariatului repară acest prejudiciu integral. Mărimea prejudiciului material se calculează conform prețurilor de piață existente în localitatea respectivă la data reparării prejudiciului, conform datelor statistice.

Conform art.18 alin.(2) din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/10.07.2008, în caz de deces al lucrătorului în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, unitatea care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru boala profesională repară prejudiciul material persoanelor care au dreptul la aceasta, în modul și în mărimea stabilită de lege, și, în plus, le plătește, din contul mijloacelor proprii, o indemnizație unică, luîndu-se ca bază salariul mediu anual al celui decedat, înmulțit

la numărul anilor compleți pe care acesta nu i-a trăit pînă la vîrsta de 62 de ani, dar nu mai puțin de 10 salarii medii anuale.

Conform art.21 Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. (2) Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. (3) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decît în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Conform art.118 Cod administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.

Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept - temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt - oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile - o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului ele. (3) Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

În conformitate cu prevederile art.189 alin.(1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art.10 alin.(1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 18.02.2026, a fost atras în proces în calitate de persoană terță SRL „Ecovzor Construct Imobil” (f.d.31).

Pârâtul – Inspectoratul de Stat al Muncii, la 17.06.2026 a prezentat prin intermediul cancelariei instanței referința prin care a solicitat declararea acțiunii ca inadmisibilă, iar în mod subsidiar, în cazul respingerii excepției inadmisibilității, solicită respingerea acțiunii ca neîntemeiată (f.d.104-113).

Persoana terță SRL „Ecovzor Construct Imobil” la 13.02.2026 a înaintat prin intermediul cancelariei instanței referința prin care a solicitat declararea acțiunii ca inadmisibilă, iar în mod subsidiar ca neîntemeiată (f.d.39-47).

În ședința de judecată de examinare și soluționare în fond a acțiunii, reclamanta Ciobanu Lidia nu s-a prezentat, iar reprezentantul său, Croitor Alexei a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept invocate în aceasta.

Reprezentantul persoanei terțe SRL „Ecovzor Construct Imobil” a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept invocate în referință.

Reprezentantul pârâtului Inspectoratul de Stat al Muncii, în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă prin referința depusă a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, instanța în temeiul art.218 lit. d) Cod Administrativ, a dispus soluționarea acțiunii în lipsă.

Audiind poziția participanților la proces, examinînd cererea de chemare în judecată, cercetînd probele anexate la dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanţa de judecată conchide că acţiunea urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 5 Cod Administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 20 Cod Administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art.21 Cod Administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

Conform art.22 Cod Administrativ, (1) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sînt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art.93 Cod Administrativ, (1) Fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. (2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale.

Conform art.219 Cod Administrativ, (1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Conform art. 17 Cod Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 206 al Codului administrativ, (1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).

Potrivit art. 162 din Codul administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Dacă autoritatea publică nu soluționează petiția în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă. Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual.

În conformitate cu art. 208 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, (1) Până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege. (2) Dacă autoritatea publică competentă decide cu privire la cererea prealabilă, deși termenul pentru depunerea cererii prealabile nu a fost respectat, acțiunea în contenciosul administrativ este oricum admisibilă. Această prevedere nu se aplică în cazul în care printr-un act administrativ individual este favorizat un terț.

În conformitate cu art.209 al Codului administrativ, acțiunea în contestare şi acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluţionarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acţiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă. Pentru acţiunea în realizare, acţiunea în constatare şi acţiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acţiunii în contencios administrativ.

Astfel, la 22.03.2024, Inspectoratul de Stat al Muncii a emis Procesul-verbal privind cercetarea accidentului de muncă, Gravitatea: Mortal, nr. ISM-2024-PV-26, prin care s-a constatat încălcările prevederilor actelor legislative și altor acte normative de către angajații SRL „Ecovzor Constrcuct Imobil”: Ghețiu Iurie, Negrici Mihail și Ciobanu Andrei (f.d.10-14).

Nefiind de acord cu Procesul-verbal privind cercetarea accidentului de muncă, Gravitatea: Mortal, nr. ISM-2024-PV-26, Ciobanu Lidia, care este succesorul defunctului Ciobanu Andrei, la 29.07.2024 s-a adresat în instanță cu prezenta acțiune împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii.

Cu privire la invocarea de către pârât și persoana terță a inadmisibilității acțiunii în temeiul art.207 alin.(2) lit.e) și f) din Codul administrativ, instanța o apreciază ca neîntemeiată.

Astfel, la caz, instanța reține că procesul-verbal privind cercetarea accidentului de muncă, Gravitatea: Mortal, nr. ISM-2024-PV-26, cuprinde, la final, indicația expresă privind contestarea actului administrativ emis și anume: „*Prezentul proces-verbal de cercetare a accidentului de muncă mortal poate fi contestat la Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani, str.Kiev 3) în termen de 30 de zile de la data comunicării, potrivit Codului administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018*”.

Această mențiune nu se limitează la indicarea duratei termenului, ci desemnează calea judiciară pe care persoana interesată urma să o exercite. Ea nu face nicio referire la depunerea unei cereri prealabile la Inspectoratul de Stat al Muncii. Prin urmare, în examinarea admisibilității acțiunii, instanța nu poate trata informația respectivă ca pe un element lipsit de relevanță juridică.

Potrivit art. 124 din Codul administrativ, informația privind exercitarea căilor de atac trebuie să permită identificarea căii de atac, a autorității sau instanței la care aceasta se înaintează și a termenului de exercitare. Finalitatea acestei reglementări este ca persoana căreia i se comunică actul să poată alege și exercita efectiv mijlocul de apărare corespunzător. Atunci când autoritatea indică o cale de contestare, dar omite etapa administrativă pe care ulterior o consideră obligatorie, eroarea privește chiar succesiunea demersurilor necesare pentru contestarea actului.

În speță, reclamanta nu a menționat cînd a recepționat procesul-verbal ISM-2024-PV-26 din 22.03.2024, însă a relatat că nu a fost informată despre desfășurarea procedurii administrative, la fel nici autoritatea pârâtă nu a demonstrat notificarea către reclamantă a procesului-verbal contestat, însă prin faptul că la 29.07.2024 reclamanta a sesizat instanța de judecată cu prezenta acțiune, rezultă că ultima nu a rămas pasivă în exercitarea drepturilor sale de a contesta actul administrativ, ca succesor în drepturi a defunctului pe care nemijlocit îl vizează procesul-verbal ISM-2024-PV-26, ci au urmat calea judiciară indicată în cuprinsul acestuia. Împrejurarea invocată de autoritatea pârâtă privind nerespectarea procedurii prealabile de către reclamantă, nu înlătură obligația autorității de a furniza o informație corectă și nu

transformă indicația expresă din act într-o simplă mențiune facultativă, fără aptitudinea de a orienta conduita destinatarilor

Instanța nu contestă că, potrivit art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, procedura prealabilă constituie regula, cu excepțiile prevăzute de lege. De asemenea, mențiunea înscrisă într-un act individual nu poate modifica textul legii. Problema cauzei este însă dacă această condiție de admisibilitate poate fi aplicată mecanic, în defavoarea persoanelor care au urmat îndrumarea expresă a autorității emitente, fără evaluarea caracterului imputabil al omisiunii și a consecințelor concrete asupra accesului lor la instanță.

Sub acest aspect, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului oferă un reper pertinent. În cauza *Gajtani împotriva Elveției*, Curtea a examinat efectele informației inexacte furnizate de autorități cu privire la termenul unei căi de atac. Ghidul oficial al Curții privind art. 6 arată că, atunci când autoritățile comunică informații inexacte sau incomplete despre termene, instanțele trebuie să țină seama suficient de circumstanțele cauzei și să evite aplicarea rigidă a regulilor procedurale.

Prin urmare, art. 209 alin. (2) nu instituie, prin el însuși, o excepție de la procedura prealabilă. Aceste dispoziții trebuie însă aplicate împreună, astfel încât protecția acordată persoanei informate greșit să nu devină lipsită de efect tocmai din cauza indicației furnizate de autoritatea emitentă.

În speță, informația incorectă nu privea doar durata termenului. Procesul-verbal îi îndruma pe cei interesați să se adreseze instanței de judecată, fără a indica necesitatea unei cereri prealabile. Reclamanta a acționat după primirea actului și a urmat această îndrumare. În asemenea condiții, simpla constatare că nu a depus cerere prealabilă nu este suficientă pentru a priva reclamanta de accesul la examinarea acțiunii.

Cu referire la demersul privind declararea acțiunii ca inadmisibilă în temeiul art.207 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, instanța la fel îl respinge ca fiind neîntemeiat.

Or, din conținutul acțiunii rezultă că reclamanta nu formulează o critică abstractă cu privire la legalitatea procesului-verbal de control, ci contestă constatările acestuia referitoare la stabilirea vinovăției persoanei decedate și neconstatarea responsabilității angajatorului pentru accidentul de muncă, susținând că aceste constatări îi afectează drepturile și interesele juridice care decurg din decesul soțului său.

Prin urmare, la etapa examinării admisibilității acțiunii, nu poate fi reținută concluzia că reclamanta nu poate revendica încălcarea unui drept prin activitatea administrativă în sensul art.17 din Codul administrativ. Existența, întinderea și temeinicia drepturilor invocate de reclamantă, precum și măsura în care constatările procesului-verbal de control sunt de natură să îi afecteze aceste drepturi constituie aspecte care urmează a fi apreciate în cadrul examinării fondului cauzei și nu pot fi tranșate anticipat prin prisma art.207 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ.

În consecință, instanța respinge ca neîntemeiat demersul pârâtului privind declararea acțiunii ca inadmisibilă în temeiul art.207 alin.(2) lit.e) și f) din Codul administrativ.

În privința temeiniciei acțiunilor în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Partea relevantă a art. 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, prevede că, dreptul la viaţă al oricărei persoane este protejat prin lege.

Obligaţiile pozitive a statului presupun instituirea unui cadru de reglementare care impun instituțiilor medicale adoptarea de măsuri care să asigure protecţia vieţilor oamenilor şi obligaţia de a institui un sistem judiciar eficient şi independent care să permită stabilirea cauzei decesului unei persoane care se află în răspunderea specialiştilor, atât a celor care îşi desfăşoară activitatea în sectorul public, cât

şi a celor din structurile private şi, dacă este cazul, să îi oblige pe aceştia să răspundă pentru actele lor (Calvelli şi Ciglio împotriva Italiei, pct. 49).

Instanța notează că, în cadrul dreptului la un proces echitabil se analizează dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri judiciare de a prezenta instanței observațiile, argumentele și mijloacele sale de probă, coroborat cu dreptul fiecărei părți ca aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv.

Dispoziția art. 6 § 1 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, se aplică indiferent de calitatea părților, de natura legislației ce reglementează modul de stabilire a „contestației" (lege civilă, comercială, administrativă etc.) și de autoritatea competentă să o soluționeze (instanță de drept comun, organ administrativ etc.) (Georgiadis împotriva Greciei, pct. 34; Bochan împotriva Ucrainei (nr. 2) (MC), pct. 43; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), pct. 106)

Aplicabilitatea art. 6 § 1 în materie civilă/contencios administrativ depinde, în primul rând, de existența unei contestații. Trebuie să fie vorba despre o contestație reală și serioasă, care poate privi atât existența însăși a dreptului, cât și întinderea sa sau modalitățile sale de exercitare. Cu toate acestea, art. 6 nu se aplică unei proceduri necontencioase și unilaterale, rezervată doar cazurilor în care lipsește un litigiu privind drepturi, deci fără interese contradictorii aflate în joc. (Alaverdyan împotriva Armeniei, pct. 35)

Potrivit art. 16, alin. (1) şi (2) din Constituţia Republicii Moldova, respectarea şi ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. Toţi cetăţenii Republicii Moldova sunt egali în faţa legii şi a autorităţilor publice, fără deosebire de rasă, naţionalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenenţă politică, avere sau origine socială.

Instanța remarcă că, un mediu de lucru sănătos, dar, şi mai important, un mediu de lucru sigur a fost întotdeauna atât un factor de care depinde calitatea vieţii fiecărei persoane, cât şi o preocupare pentru orice societate dezvoltată. Accidentele mortale sau grave la locul de muncă nu afectează doar victimele în sine, ci au un impact major şi asupra familiilor lor. Cea mai importantă resursă a unei întreprinderi o constituie forţa sa de muncă. Pentru orice activitate, indiferent de dimensiunea acesteia, scopul final trebuie să fie prevenirea accidentelor şi a îmbolnăvirilor ca parte integrantă a unei abordări manageriale eficiente în măsură să evite costurile mari generate de accidente şi îmbolnăviri și să asigure îmbunătățirea productivității muncii.

Protecţia muncii reprezintă un sistem de măsuri şi mijloace social-economice, organizatorice, tehnice, curative şi profilactice, care acţionează în baza actelor legislative şi a altor acte normative şi care asigură securitatea angajatului, păstrarea sănătăţii şi menţinerea capacităţii lui de lucru în procesul muncii.

Potrivit legislației naționale în vigoare, angajatorul este obligat să asigure securitatea și sănătatea lucrătorilor, să ia măsurile necesare pentru asigurarea securității și sănătății la locul de muncă, pe baza unor principii generale de prevenire: evitarea riscurilor, evaluarea riscurilor care nu pot fi evitate, combaterea riscurilor la sursă, adaptarea muncii la om, adaptarea la progresul tehnic, dezvoltarea unei politici de prevenire care să includă tehnologiile, organizarea muncii, condițiile de muncă, relațiile sociale și influența factorilor din mediul de muncă.

Dreptul la protecția muncii este garantat prin dispozițiile Constituției Republicii Moldova, or, potrivit art. 43, alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, salariații au dreptul la protecția muncii.

Art. 4 alin. (1) şi (2) din Convenţia OIM nr. 155 referitoare la securitatea şi igiena muncii şi mediul de muncă (ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 755-XIV din 24 decembrie 1999) stabilește că, orice membru va trebui, în limita condițiilor şi practicii naţionale şi în consultare cu organizațiile de patroni şi muncitori cele mai reprezentative, să definească, să pună în aplicare şi să reexamineze periodic o politică

națională coerentă în domeniul securității, igienei muncii şi a mediului de muncă. Această politică va avea ca obiectiv prevenirea accidentelor şi afecțiunilor aduse sănătății, care rezultă din muncă, sunt legate de muncă sau survin în cursul muncii, reducând la minimum cauzele riscurilor inerente în mediul de muncă, în măsura în care aceasta este rezonabilă şi practic realizabilă.

Statul este preocupat de asigurarea securității şi sănătății în muncă şi este responsabil de elaborarea politicilor în domeniu, în scopul prevenirii îmbolnăvirilor ca urmare a prestării muncii (boală profesională) sau ca urmare a producerii accidentelor de muncă.

Statul, angajatorii și fiecare salariat este obligat să respecte condițiile ce țin de securitatea și sănătatea în muncă în scopul prevenirii accidentelor de muncă. La compartimentul dat este de remarcat că, prin asigurarea securității la locul de muncă, legiuitorul a instituit în sarcina angajatorului nu doar securitatea care ţine nemijlocit de acțiunile de serviciu, ci şi însuşi aflarea salariatului la locul de muncă, în timpul programului de muncă.

Instanța notează că, unul din principiile de bază ale reglementării raporturilor de muncă şi a altor raporturi legate nemijlocit de acestea, reglementat la art. 5, lit. d) din Codul muncii, rezidă în asigurarea dreptului fiecărui salariat la condiții echitabile de muncă, inclusiv la condiții de muncă care corespund cerințelor securității şi sănătății în muncă...].

Conform art. 222 alin.(1), lit. f) din Codul muncii, una din direcțiile principale ale politicii de stat în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă este cercetarea şi evidenţa accidentelor de muncă şi a bolilor profesionale.

Potrivit art. 1 din Legea nr. 186 din 10 iulie 2008 securităţii şi sănătăţii în muncă (în redacția Legii la momentul emiterii actului administrativ), definește: *angajator* – orice persoană fizică sau juridică care este titularul unui raport de muncă cu lucrătorul şi care poartă răspundere pentru unitatea respectivă; *echipament de lucru* – orice maşină, aparat, unealtă sau instalaţie folosită la locul de muncă; *echipament individual de protecţie* – orice echipament destinat să fie purtat sau ţinut de lucrător pentru a-l proteja împotriva unuia sau mai multor riscuri ce ar putea să-i pună în pericol securitatea şi sănătatea la locul de muncă, precum şi orice supliment sau accesoriu proiectat în acest scop; *lucrător* – orice persoană încadrată în muncă, în condiţiile legii, de către un angajator, inclusiv stagiarii şi ucenicii; *lucrător desemnat* – orice lucrător desemnat de angajator pentru a se ocupa de activităţile de protecţie şi prevenire a riscurilor profesionale din unitate; *pericol de accidentare sau de îmbolnăvire profesională* – sursă a unei posibile leziuni sau afectări a sănătăţii lucrătorului la locul de muncă; *securitate şi sănătate în muncă* – ansamblu de activităţi, măsuri, procedee, mijloace, echipamente, instalaţii, aparate de măsură şi control pentru asigurarea celor mai bune condiţii de lucru, pentru apărarea vieţii, sănătăţii şi integrităţii fizice şi psihice a lucrătorilor;

În conformitate cu prevederile art. 4 din din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă, politica Statului în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă se elaborează şi se reexaminează cu consultarea patronatelor şi sindicatelor, ţinându-se cont de reglementările internaţionale.

Art. 5 din din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă nr. 186-XVI din 10.07.2008 (în redacția Legii la momentul emiterii actului administrativ) stabileşte sferele de acţiune ale politicii statului în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă. Politica statului în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă include următoarele sfere de acţiune, în măsura în care ele afectează securitatea şi sănătatea lucrătorilor, mediul de lucru:

a) conceperea, încercarea, alegerea, înlocuirea, instalarea, amenajarea, utilizarea şi întreţinerea componentelor materiale ale muncii (locurile de muncă, mediul de lucru, uneltele, maşinile şi materialele, substanţele şi agenţii chimici, fizici şi biologici, procedeele de lucru);

b) legăturile care există între componentele materiale ale muncii şi persoanele care execută sau supervizează munca, precum şi adaptarea maşinilor, materialelor, timpului de muncă, organizării muncii şi procedeelor de lucru la capacităţile fizice şi mintale ale lucrătorilor;

c) instruirea, inclusiv instruirea periodică, calificarea şi motivaţia lucrătorilor care participă, cu un titlu sau altul, la atingerea nivelurilor suficiente de securitate şi sănătate în muncă;

d) comunicarea şi cooperarea în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă la toate nivelurile, de la nivelul grupului de lucru, nivelul unităţii şi până la nivelul naţional.

Conform art. 9 alin. (1) și (3) din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă, angajatorul este obligat să asigure securitatea şi sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce ţin de activitatea desfăşurată. Obligaţiile lucrătorilor în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă nu aduc atingere principiului responsabilităţii angajatorului.

În acord cu art. 10 alin. (1) din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă, în cadrul responsabilităţilor sale, angajatorul este obligat să ia măsurile necesare pentru protecţia securităţii şi sănătăţii lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării şi instruirii, precum şi pentru asigurarea organizării şi a mijloacelor necesare.

În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (1)-(3) din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă nr. 186-XVI din 10.07.2008 (în redacția Legii la momentul emiterii actului administrativ) (1) Angajatorul trebuie să ia măsurile corespunzătoare pentru ca lucrătorii şi/sau reprezentanţii acestora din unitate să primească toate informaţiile necesare privind:

a) riscurile profesionale, precum şi activităţile şi măsurile de protecţie şi prevenire atît la nivelul unităţii, în general, cît şi la nivelul fiecărui tip de post de lucru şi/sau de funcţie, în particular, inclusiv în cazul lucrătorilor care prestează munca la distanţă;

b) măsurile luate în conformitate cu dispoziţiile art.12 alin.(2) şi (3).

(2) Angajatorul trebuie să ia măsurile corespunzătoare pentru ca angajatorii lucrătorilor din orice unitate externă încadraţi în muncă în unitatea sa să primească informaţii adecvate cu privire la aspectele specificate la alin.(1), destinate lucrătorilor în cauză.

(3) Angajatorul trebuie să ia măsurile corespunzătoare ca lucrătorii desemnaţi sau reprezentanţii lucrătorilor, pentru a-şi îndeplini funcţiile în conformitate cu prevederile prezentei legi, să aibă acces la:

a) evaluarea riscurilor profesionale şi a măsurilor de protecţie specificate la art.13 lit.a) şi b);

b) evidenţa şi rapoartele prevăzute la art.13 lit.c) şi d);

c) informaţiile privind măsurile de protecţie şi prevenire, precum şi la informaţiile provenind de la inspectorii de muncă.

Conform art. 17 alin. (1) din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă nr. 186-XVI din 10.07.2008 (în redacția Legii la momentul emiterii actului administrativ), (1) Angajatorul trebuie să asigure condiţii pentru ca fiecare lucrător, inclusiv cel care prestează munca la distanţă, să primească o instruire suficientă, adecvată, teoretică şi practică în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă, în special sub formă de informaţii, instrucţiuni şi/sau lecţii:

a) la angajare, care include instruirea introductiv-generală şi instruirea la locul de muncă;

b) în cazul schimbării locului de muncă, transferului sau permutării;

c) la introducerea unui nou echipament de lucru sau la modificarea echipamentului de lucru existent;

d) la introducerea oricărei noi tehnologii sau proceduri de lucru;

e) la executarea unor lucrări speciale.

(2) Instruirea în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă a lucrătorilor, inclusiv a celor care prestează munca la distanţă, trebuie să fie:

a) adaptată în funcţie de evoluţia riscurilor profesionale sau de apariţia unor riscuri noi;

b) periodică şi pe măsura necesităţii.

(3) Instruirea periodică a muncitorilor se va efectua la intervale ce nu vor depăşi 6 luni.

(4) Angajatorul se va asigura că lucrătorii unităţilor din exterior, care desfăşoară activităţi în unitatea sa, sînt instruiţi adecvat în ce priveşte riscurile profesionale pe durata desfăşurării activităţilor în această unitate.

(5) Reprezentanţii lucrătorilor au dreptul la o instruire corespunzătoare.

(6) În cazul în care resursele unităţii respective nu sînt suficiente pentru organizarea instruirii lucrătorilor în sensul alin.(1) din lipsa personalului specializat, angajatorul este obligat să recurgă la servicii externe de protecţie şi prevenire acreditate în modul prevăzut de lege.

(7) Instruirea conducătorilor de unităţi, conducătorilor locurilor de muncă, specialiştilor, lucrătorilor desemnaţi şi reprezentanţilor lucrătorilor se efectuează îndată după numirea lor în funcţiile respective şi periodic, cel puţin o dată în 36 de luni. Instruirea conducătorilor de unităţi şi lucrătorilor desemnaţi se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciile externe de protecţie şi prevenire. Instruirea conducătorilor locurilor de muncă, specialiştilor şi reprezentanţilor lucrătorilor se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciul intern de protecţie şi prevenire sau de serviciile externe de protecţie şi prevenire.

(8) Instruirea lucrătorilor prevăzută în prezentul articol are loc în timpul programului de lucru, în interiorul sau în afara unităţii. Costul instruirii se suportă de către angajator.

Potrivit art. 19, 20 din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă, fiecare lucrător îşi va desfăşura activitatea în conformitate cu pregătirea profesională şi instruirea sa, precum şi cu instrucţiunile de securitate şi sănătate în muncă primite din partea angajatorului, astfel încât să nu expună la pericol de accidentare sau de îmbolnăvire profesională nici propria persoană şi nici alte persoane care ar putea fi afectate de acţiunile sau de omisiunile lui în timpul lucrului.

Pentru realizarea dispoziţiilor alin. (1), lucrătorii sunt obligaţi :

a) să utilizeze corect maşinile, aparatele, uneltele, substanţele periculoase, echipamentele de transport şi alte mijloace de producţie;

b) să utilizeze corect echipamentul individual de protecţie pus la dispoziţie şi, după utilizare, să îl înapoieze sau să îl pună la locul destinat pentru păstrare;

c) să excludă deconectarea, schimbarea sau mutarea arbitrară a dispozitivelor de protecţie ale maşinilor, aparatelor, uneltelor, instalaţiilor, clădirilor şi altor construcţii, precum şi să utilizeze corect aceste dispozitive;

d) să comunice imediat angajatorului şi/sau lucrătorilor desemnaţi orice situaţie de muncă pe care au motive întemeiate să o considere un pericol grav pentru securitate şi sănătate, precum şi orice defecţiuni ale sistemelor de protecţie;

e) să aducă la cunoştinţă conducătorului locului de muncă şi/sau angajatorului orice caz de îmbolnăvire a lor la locul de muncă sau orice accident de muncă suferit de ei;

f) să coopereze cu angajatorul şi/sau cu lucrătorii desemnaţi, atîta timp cît este necesar, pentru a face posibilă realizarea oricăror măsuri sau cerinţe dispuse de inspectorii de muncă sau pentru a da posibilitate angajatorului să se asigure că mediul de lucru este în siguranţă şi nu prezintă riscuri profesionale în activitatea lucrătorului;

g) să însuşească şi să respecte instrucţiunile de securitate şi sănătate în muncă. Obligaţiile prevăzute la alin. (1) se aplică, după caz, şi altor persoane specificate la art. 3 alin. (2) lit. c)–h). Fiecare lucrător este în drept:

a) să aibă un post de lucru corespunzător actelor normative de securitate şi sănătate în muncă;

b) să obţină de la angajator informaţii veridice despre condiţiile de lucru, despre existenţa riscului profesional, precum şi despre măsurile de protecţie împotriva influenţei factorilor de risc profesional;

c) să refuze efectuarea de lucrări în cazul apariţiei unui pericol pentru viaţa ori sănătatea sa până la înlăturarea acestuia;

d) să fie asigurat, din contul angajatorului, cu echipament individual de protecţie;

e) să fie instruit şi să beneficieze de reciclare profesională în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă din contul angajatorului;

f) să se adreseze angajatorului, sindicatelor, autorităţilor administraţiei publice centrale şi locale, instanţelor judecătoreşti pentru soluţionarea problemelor ce ţin de securitatea şi sănătatea în muncă;

g) să participe personal sau prin intermediul reprezentanţilor săi la examinarea problemelor legate de asigurarea unor condiţii de lucru nepericuloase la postul său de lucru, la cercetarea accidentului de muncă sau a bolii profesionale contractate de el;

h) să fie supus unui examen medical extraordinar potrivit recomandărilor medicale, cu menţinerea postului de lucru şi a salariului mediu pe durata efectuării acestui examen.

Potrivit pct. 2-9, 11, 13, 14, 19, 27, 29-31 din Regulamentul privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22 decembrie 2005, accidentele se clasifică în :

1. Accidente de muncă și

2. Accidente în afara muncii.

Prin accident de muncă se înţelege un eveniment care a produs vătămarea violentă a organismului salariatului (leziune, stres psihologic, electrocutare, arsură, degerare, asfixiere, intoxicaţie acută, leziuni corporale provocate de insecte şi animale, de calamităţi naturale etc.), ca urmare a acţiunii unui factor de risc (însuşire, stare, proces, fenomen, comportament) propriu unui element al sistemului de muncă (executant, sarcini de muncă, mijloace de producţie, mediu de muncă) şi care a condus la pierderea temporară sau permanentă a capacităţii de muncă ori la decesul salariatului, survenit :

a) în timpul îndeplinirii sarcinii de muncă sau obligaţiilor de serviciu;

b) înainte de începerea sau după încetarea lucrului, cînd salariatul se deplasează de la intrarea în incinta întreprinderii, instituţiei, organizaţiei (în continuare - unitate) pînă la locul de muncă şi invers, îşi schimbă îmbrăcămintea personală, echipamentul individual de protecţie şi de lucru şi invers, preia sau predă locul de muncă şi mijloacele de producţie;

c) în timpul pauzelor stabilite, când salariatul se află pe teritoriul unităţii sau la locul său de muncă, precum şi în timpul frecventării încăperilor sanitaro-igienice sau auxiliare;

d) în timpul deplasării de la domiciliu la lucru şi invers, cu transportul oferit de unitate, în modul stabilit, precum şi în timpul îmbarcării sau debarcării din acest mijloc de transport;

e) în timpul deplasării de la unitatea în care este încadrat salariatul, pînă la locul de muncă, organizat în afara teritoriului unităţii, sau pînă la o altă unitate, şi invers, pentru îndeplinirea unei sarcini de muncă sau a obligaţiilor de serviciu, în timpul util pentru aceasta şi pe traseul stabilit al deplasării, indiferent de modul de deplasare sau mijlocul de transport utilizat;

f) în cadrul participării la acţiuni culturale, sportive sau la alte activităţi organizate de unitate în baza ordinului sau dispoziţiei emise de angajator;

g) în cadrul acţiunii întreprinse din proprie iniţiativă pentru prevenirea sau înlăturarea unui pericol ori pentru salvarea altui salariat de la un pericol în circumstanţele specificate la literele a), b), c), d) şi f) ale prezentului punct;

h) în timpul instruirii de producţie sau practicii profesionale în bază de contract încheiat între angajator şi instituţia de învăţământ, între angajator, elevi şi studenţi.

Prin accident în afara muncii se înţelege un eveniment care a provocat vătămarea violentă a organismului salariatului, chiar dacă s-a produs în timpul de muncă al acestuia, la locul de muncă sau pe teritoriul unităţii, în condiţii neprevăzute la punctul 3 din prezentul Regulament, cauza directă a căruia este determinată de fapte ce nu au legătură cu îndeplinirea sarcinii de muncă sau obligaţiilor de serviciu (joacă, încăierare, automutilare intenţionată, sinucidere, cazuri de boală latentă şi moarte naturală, folosire a mijloacelor de producţie în scopuri personale fără permisiunea angajatorului sau conducătorului, comitere a unui furt din avutul unităţii, angajatorului persoană fizică şi altele de acest gen). Activităţile, actele sau faptele menţionate în prezentul punct trebuie să fie confirmate prin documente corespunzătoare.

Astfel, instanța remarcă că, pentru a putea califica accidentul, ca accident de muncă, acesta trebuie să se producă într-un moment şi loc în care activitatea persoanei încadrate în muncă să se înscrie în raporturile ce se stabilesc în executarea atribuţiilor prevăzute în contractul de muncă, adică persoana să execute o sarcină de muncă. Din noţiunea accidentului de muncă, definită în Regulament, desprindem că, pentru ca un accident să fie calificat ca accident de muncă, trebuie să fie întrunite următoarele condiţii : - vătămarea violentă a organismului; - timpul şi locul producerii accidentului; - calitatea celui accidentat.

Accidentele de muncă şi accidentele în afara muncii (în continuare - accidente) se divizează în trei tipuri :

a) accident care produce incapacitate temporară de muncă - eveniment ce a provocat pierderea parţială sau totală de către salariat a capacităţii de muncă pentru un interval de timp de cel puţin o zi, cu caracter reversibil după terminarea tratamentului medical, confirmată de instituţia medicală în modul stabilit;

b) accident grav - eveniment care a provocat vătămarea gravă a organismului salariatului, confirmată de instituţia medicală în modul stabilit;

c) accident mortal - eveniment care a cauzat, imediat sau după un anumit interval de timp de la producerea lui, decesul salariatului, confirmat de instituţia de expertiză medico-legală în modul stabilit.

Accidentele se clasifică în:

a) accident individual, în urma căruia este afectat un singur salariat;

b) accident colectiv, în urma căruia sînt afectaţi, în acelaşi timp, în acelaşi loc şi din aceeaşi cauză, minimum doi salariaţi.

Fiecare accidentat sau martor ocular este obligat să anunţe imediat despre accidentul produs conducătorul său direct sau oricare conducător superior al acestuia şi să acorde, după caz, primul ajutor.

Conducătorul, fiind anunţat despre accident:

- va organiza acordarea ajutorului medical accidentatului şi, dacă va fi necesar, îl va transporta la o instituţie medicală de la care va solicita certificatul medical cu privire la caracterul vătămării violente a organismului acestuia;

- va evacua, după caz, personalul de la locul accidentului;- va informa angajatorul despre accidentul produs;

- va menţine neschimbată situaţia reală, în care s-a produs accidentul, până la primirea acordului persoanelor care efectuează cercetarea, cu excepţia cazurilor în care menţinerea acestei situaţii ar provoca alte accidente ori ar periclita viaţa sau sănătatea altor persoane.

În cazul în care se impune modificarea situaţiei reale, în care s-a produs accidentul, în prealabil se vor face fotografii şi scheme ale locului unde s-a produs accidentul, se vor aduna probe, materiale ce pot furniza informaţii despre accidentul produs, pentru a fi predate persoanelor care efectuează cercetarea.

Angajatorul va comunica imediat (prin telefon sau prin orice alt mijloc de comunicare) despre producerea accidentelor suferite de salariaţi Inspectoratului de Stat al Muncii, Casei Naţionale de Asigurări Sociale şi, după caz, organului ierarhic superior, organului sindical de ramură sau interramural, Agenţiei Naţionale pentru Sănătate Publică (în cazurile de intoxicaţie acută).

În cazul producerii accidentelor grave şi/sau mortale, angajatorul este obligat să asigure accesul inspectorului de muncă la locul producerii accidentului şi suplimentar să informeze subdiviziunea teritorială a poliţiei în a cărei rază s-a produs accidentul.

Instituţia medicală care acordă asistenţă accidentatului este obligată să anunţe Inspectoratul de Stat al Muncii sau inspectoratul teritorial de muncă, în raza căruia se află, datele cunoscute ce ţin de identitatea accidentatului şi a unităţii în care s-a produs accidentul.

Scopul cercetării accidentelor de muncă constă în clasificarea lor, determinarea circumstanţelor, cauzelor şi încălcărilor actelor normative şi altor reglementări ce au condus la accidentarea salariaţilor, stabilirea persoanelor care au încălcat prevederile actelor normative şi a măsurilor corespunzătoare întru prevenirea unor asemenea evenimente.

Accidentele grave şi mortale produse la locul de muncă sunt cercetate de Inspectoratul de Stat al Muncii.

La cererea Inspectoratului de Stat al Muncii sau unităţii, instituţia medicală care acordă asistenţă accidentatului va elibera, în termen de 24 ore, certificatul medical cu privire la caracterul vătămării violente a organismului acestuia, iar instituţia de expertiză medico-legală, în termen de 5 zile după finalizarea expertizei, va elibera Inspectoratului de Stat al Muncii, în mod gratuit, concluzia din raportul de expertiză medico-legală asupra cauzelor decesului accidentatului.

De la data emiterii dispoziţiei de cercetare a accidentului, inspectorul de muncă va întocmi şi va semna, în termen de cel mult 30 zile (cu excepţia cazurilor care necesită expertize tehnice, situaţiilor în care Inspectoratul de Stat al Muncii poate prelungi termenul până la obţinerea documentelor necesare şi rezultatelor expertizelor), procesul-verbal de cercetare (conform anexei nr. 2 la prezentul Regulament) pe blancheta cu antet a Inspectoratului de Stat al Muncii respective.

Cercetarea accidentelor se va finaliza cu întocmirea dosarului de cercetare care va cuprinde:

a) procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă (în cazul accidentelor colective, procesul-verbal se va întocmi pentru fiecare accidentat);

b) procesul-verbal de cercetare a accidentului în afara muncii;

c) opiniile participanţilor la cercetarea accidentului (după caz);

d) declaraţiile accidentaţilor (dacă va fi posibil);

e) declaraţiile persoanelor care au obligaţia să asigure măsurile de protecţie a muncii la locul de muncă unde s-a produs accidentul;

f) declaraţiile martorilor oculari;

g) fotografii şi scheme ale locului unde s-a produs accidentul;

h) alte acte şi documente necesare pentru clarificarea circumstanţelor şi cauzelor ce au condus la producerea accidentului;

i) încheierea expertizei tehnice (dacă este necesară);

j) certificatul medical cu privire la caracterul vătămării violente a organismului accidentatului;

k) concluzia din raportul de expertiză medico-legală asupra cauzelor decesului accidentatului (în cazul accidentelor mortale).

Toate materialele din dosar vor fi paginate şi şnuruite. Inspectorul de muncă, în termen de cel mult 3 zile de la data semnării procesului-verbal privind cercetarea accidentului de muncă, expediază unităţii originalul dosarului de cercetare a accidentului, iar, după caz, autorităţii administraţiei publice locale care înregistrează şi ţine evidenţa accidentelor produse la angajatori-persoane fizice, cu păstrarea unei copii certificate a dosarului privind cercetarea accidentului la Inspectoratul de Stat al Muncii. În termenul prevăzut la alineatul întîi, Inspectoratul de Stat al Muncii transmite organului de urmărire penală competent o copie a dosarului de cercetare a accidentului, autentificată prin semnătura conducătorului autorităţii, cu menţiunea ”conform originalului”.

Dacă Inspectoratul de Stat al Muncii va constata că la cercetarea accidentului au fost comise erori sau au apărut noi circumstanțe ale producerii accidentului, conducătorul inspectoratului dispune o cercetare nouă sau suplimentară a accidentului în cauză.

Din materialele cauzei, instanța a stabilit că potrivit contractului individual de muncă nr.1-12/12-C din 12.12.2023, încheiat între angajatorul SRL „Ecovzor Construct Imobil” și salariatul Ciobanu Andrei, ultimul a fost angajat în calitate de muncitor auxiliar la SRL „Ecovzor Construct Imobil” începând cu 12.12.2023 pe perioadă nedeterminată (f.d.48-53).

Potrivit fișei personale de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă, se atestă că Ciobanu Andrei i s-a adus la cunoștință Instrucțiunea introductiv generală în domeniul SSM conform programului la 25.12.2023 (f.d.55-58).

Instanța reține că 19.01.2024, pe teritoriul șantierului de construcție din mun.Chișinău, str.Iazului, 38 ce aparține SRL „Ecovzor Construct Imobil” a avut loc un accident de muncă, iar ca urmare la 22.03.2024 de către Inspectoratul de Stat al Muncii a fost întocmit procesul-verbal nr.ISM-2024-PV-26 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, care s-a produs pe teritoriul șantierului de construcție din mun.Chișinău, str.Iazului, 38 ce aparține SRL „Ecovzor Construct Imobil” cu implicarea accidentatului Ciobanu Andrei, ce deținea funcția de muncitor auxiliar, produs la *****, ora 16:10.

Potrivit procesul-verbal nr.ISM-2024-PV-26 rubrica „persoanele care au încălcat prevederile actelor legislative și altor acte normative din domeniul muncii” Inspectoratul de Stat al Muncii a constatat :

Ghețîu Iurie - macaragiu SRL „Macara-Service”, a purces la efectuarea lucrărilor de descărcare la comanda lui Negrici Mihail (care nu a trecut instruirea și verificarea cunoștințelor în calitate de agățător de sarcină), prin intermediul stației radio cu cet. Negriei M., care nu se regăsește ca agățător în „Proiectul de execuție a lucrărilor cu macaraua TURN „Comansa NT-45120” nr.15/08-08-22” (care este contrasemnat de către macaragii, agățători de sarcini ș.a.) și în ordinul nr.03/24 din 02.01.2024 „cu privire la organizarea și supravegherea tehnică a obiectelor periculoase la șantierul de construcție din str. Iazului, 38”, contrar cerințelor pct. 21 și 37 din Instrucțiunea de securitate și sănătate în muncă pentru macaragiu nr. 14. Extras din „Instrucțiune de securitate și sănătate în muncă pentru macaragiu” nr.14:pct.21: „Să identifice agățătorii de sarcini cu care va lucra”; pct.37: „Să execute manevrele de ridicare-coborâre și deplasare a sarcinilor numai în baza comenzilor date, în conformitate cu codul de semnalizare de către legătorul de sarcini.”.

Negrici Mihail - muncitor auxiliar SRL „Ecovzor Construct Imobil”, fără a avea dreptul de a efectua lucrări de încărcare și descărcare (ca agățător) și fără a trece instruirea și verificarea cunoștințelor

în calitate de agățător de sarcină, din propria inițiativă, l-a rugat pe cet. Ciobanu Andrei să-l ajute la descărcarea materialelor de construcție din remorca camionului cu ajutorul macaralei turn, prin ce a încălcat cap. I pct. 4 din „Instrucțiune de securitate și sănătate în muncă pentru salahor-muncitor auxiliar” nr. 15. Extras din „Instrucțiune de securitate și sănătate în muncă pentru salahor -muncitor auxiliar” nr.15:pct.3 „Să țină minte despre răspunderea personală pentru respectarea regulilor protecției muncii și despre securitate” pct.4 „Să îndeplinească numai lucru pentru executarea căruia a fost instructat și admis de către conducătorul său direct”.

Ciobanu Andrei - muncitor auxiliar SRL „Ecovzor Construct Imobil”, muncitor auxiliar SRL „Ecovzor Construct Imobil”, fără a primi sarcină de muncă de la dirigintele de șantier, la rugămintea colegului Negrici Mihail, din propria inițiativă, a purces la efectuarea lucrărilor de descărcare a materialelor de construcție cu ajutorul macaralei turn, care în procesul de dezagățare, se afla sub încărcătura ridicată, în zona periculoasă, prin ce și-a pus propria viață în pericol, încălcând cerințele cap. 2 lit.d) din Instrucțiune de securitate și sănătate în muncă instructajului introductiv general” nr.1 și pct.4 cap.I din „Instrucțiune de securitate și sănătate în muncă pentru salahor-muncitor auxiliar” nr.15.Extras din „Instrucțiune de securitate și sănătate în muncă instructajului introductiv general” nr.1 pct 2 lit.d) „A nu trece și a nu sta sub încărcături ridicate care se află în suspensie sau mișcate de mașini încărcătoare”. Extras din „Instrucțiune de securitate și sănătate în muncă pentru salahor-muncitor auxiliar” nr. 15. cap.1, pct.4 „Să îndeplinească numai lucru pentru executarea căruia a fost instructat și admis de către conducătorul său” (f.d.10-14).

Astfel, reieșind din procesul-verbal menționat, se constată că evenimentul suferit la data de 19.01.2024, în jurul orelor 16:10, de către cet. Ciobanu Andrei, salariat al SRL „Ecovzor Construct Imobil” a avut loc pe teritoriul șantierului dc construcție, amplasat în mun. Chișinău, str. Iazului, 38, în urma căderii unor blocuri de ghips, de la înălțimea de aproximativ 2,00 metri, peste Ciobanu Andrei. Accidentul de muncă s-a produs în timpul efectuării lucrărilor de descărcare a blocurilor de ghips din remorca camionului de model DAF ce aparține ÎCS „Construct-Arabesque” SRL, cu ajutorul macaralei de tip Turn Comansa NT-45120 ce aparține SRL „Macara- Service”.

Din analiza documentelor prezentate rezultă că potrivit contractului individual de muncă nr.1-12/12-C din 12.12.2023, încheiat între angajatorul SRL „Ecovzor Construct Imobil” și salariatul Ciobanu Andrei, ultimul a fost angajat în calitate de muncitor auxiliar la SRL „Ecovzor Construct Imobil” începând cu 12.12.2023 pe perioadă nedeterminată (f.d.48-53).

Potrivit fișei personale de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă, se atestă că Ciobanu Andrei i s-a adus la cunoștință Instrucțiunea introductiv generală în domeniul SSM conform programului la 25.12.2023 (f.d.55-58).

La fel, instanța reține că potrivit instrucțiunii de securitate și sănătate în muncă pentru salahor-muncitor auxiliar stabilește: I Cerințe generale de securitate și sănătate în muncă:

2.Personalul este obligat:

3) să țină minte despre răspunderea personală pentru respectarea regulilor protecției muncii și despre securitatea colegilor săi;

4) să îndeplinească numai lucrul pentru executarea căruia a fost instructat și admis de către conducătorul său direct.

Potrivit Instrucțiunii de securitate și sănătate în muncă instructajului introductiv general nr.1 stabilește: 2.Regulamentul de comportare a lucrătorilor pe teritoriul întreprinderilor, în încăperile de producere și cele auxiliare: Aflîndu-se pe teritoriul întreprinderii, în încăperile de producere și cele auxiliare este strict necesar de a respecta următoarele cerințe:

d) a nu trece și a nu sta sub încărcături ridicate, care se află în suspensie sau mișcate de mașini încărcătoare (f.39 din dosarul administrativ).

Din materialele cauzei, explicațiile muncitorului Negrici Mihail, ultimul a declarat că declară la 19.01.2024, aproximativ pe la orele 16:00, a fost telefonat de către dirigintele de șantier, pentru a se coborî de pe acoperiș (unde își îndeplinea sarcina de muncă în acea zi, curăța zăpada împreună cu Ciobanu Andrei), deoarece a venit mașina încărcată cu palete de ghips și trebuie descărcată, din propria inițiativă cet. Negriei Mihail, l-a rugat pe muncitorul Ciobanu Andrei să se coboare cu el jos, pentru al ajuta la descărcarea materialelor de construcție. În timpul descărcării, el cu Ciobanu Andrei pe care l-a rugat să-l ajute la descărcat, comunicau cu macaragistul prin rație. El se afla în remorcă, iar Ciobanu Andrei jos. La un moment dat un palet cu pliți din gips care se afla în aer s-a izbit de un alt palet care se afla la pământ. Ciobanu Andrei aflîndu-se jos, la pămân, a apucat de palet ca să nu se lovască unul de altul însă din balansare nu l-a putut ține și plițele din gips s-a răsturnat peste el (f.13 din dosarul administrativ).

În aceste condiții, instanța constată că autoritatea publică pârâtă a reținut în mod întemeiat, precum că Ciobanu Andrei fiind muncitor auxiliar SRL „Ecovzor Construct Imobil", fără a primi sarcină de muncă de la dirigintele de șantier, la rugămintea colegului Negrici Mihail, din propria inițiativă, a purces la efectuarea lucrărilor de descărcare a materialelor de construcție cu ajutorul macaralei turn, care în procesul de dezagățare, se afla sub încărcătura ridicată, în zona periculoasă, prin ce și-a pus propria viață în pericol, încălcând cerințele cap. 2 lit.d) din Instrucțiune de securitate și sănătate în muncă instructajului introductiv general" nr.1 și pct.4 cap.I din „Instrucțiune de securitate și sănătate în muncă pentru salahor-muncitor auxiliar" nr.15.Extras din „Instrucțiune de securitate și sănătate în muncă instructajului introductiv general" nr.1 pct 2 lit.d) „A nu trece și a nu sta sub încărcături ridicate care se află în suspensie sau mișcate de mașini încărcătoare". Extras din „Instrucțiune de securitate și sănătate în muncă pentru salahor-muncitor auxiliar" nr. 15. cap.1, pct.4 „Să îndeplinească numai lucru pentru executarea căruia a fost instructat și admis de către conducătorul său" (f.d.10-14).

În context, potrivit ordinului nr.03/24 din 02.01.2024 „cu privire la organizarea și supravegherea tehnică a obiectelor periculoase la șantierul dc construcție din str. lazului, 38", persoana responsabilă de executarea inofensivă pentru lucrările cu macaraua TURN Comansa NT- 45120, la blocul locativ cu parcare subterană (RÎ:2S+P+13E) este numit dirigintele de șantier Cucu Serghei, iar pentru lucrări de încărcare, descărcare și agățare a încărcăturilor, sunt desemnați agățătorii: Coca Ion, Beregoi Roman și Ghimp Gheorghii.

La fel, potrivit pct.4 din ordinul menționat, se stipulează că Strict se interzice persoanelor neautorizate să îndeplinească funcția de agățător, în caz contrar, responsabilitatea și-o asumă persoana responsabilă pentru exploatarea inofensivă a macaralei (f. 87 din dosarul administrativ).

Respectiv, Ciobanu Andrei, contrar cerințelor cap. 2 lit.d) din Instrucțiune de securitate și sănătate în muncă instructajului introductiv general" nr.1 și pct.4 cap.I din „Instrucțiune de securitate și sănătate în muncă pentru salahor-muncitor auxiliar" nr.15.Extras din „Instrucțiune de securitate și sănătate în muncă instructajului introductiv general" nr.1 pct 2 lit.d) „A nu trece și a nu sta sub încărcături ridicate care se află în suspensie sau mișcate de mașini încărcătoare". Extras din „Instrucțiune de securitate și sănătate în muncă pentru salahor-muncitor auxiliar" nr. 15. cap.1, pct.4 „Să îndeplinească numai lucru pentru executarea căruia a fost instructat și admis de către conducătorul său", fără a deține instruirea necesare în vederea efectuării lucrărilor de agățare a materialelor de construcție, a purces din propria inițiativă la efectuarea lucrărilor de agățare a materialelor de construcție.

Instanța reține că, prin procesul-verbal nr.ISM-2024-PV-26 din 22 martie 2024 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, Inspectoratul de Stat al Muncii a stabilit circumstanțele producerii accidentului și a identificat persoanele care au încălcat prevederile actelor legislative și normative din domeniul muncii. Astfel, autoritatea a reținut încălcări în acțiunile macaragistului Ghețîu Iurie, ale muncitorului auxiliar Negrici Mihail, precum și ale salariatului Ciobanu Andrei, victima accidentului.

În ceea ce îl privește pe Ciobanu Andrei, autoritatea a constatat că acesta, fără a primi sarcină de muncă de la dirigintele de șantier, la rugămintea colegului său Negrici Mihail și din proprie inițiativă, a participat la lucrările de descărcare a materialelor de construcție cu ajutorul macaralei turn și, în procesul dezagățării, s-a aflat sub încărcătura ridicată, în zona periculoasă, încălcând cerințele instrucțiunilor de securitate și sănătate în muncă.

Aceste constatări sunt susținute de materialele cercetării. Astfel, din explicațiile lui Negrici Mihail rezultă că acesta, după ce a fost solicitat de dirigintele de șantier să coboare de pe acoperiș pentru descărcarea materialelor, l-a rugat, din proprie inițiativă, pe Ciobanu Andrei să îl ajute la efectuarea lucrărilor de descărcare. Totodată, din circumstanțele relatate rezultă că, în momentul producerii accidentului, victima se afla la sol și a încercat să oprească balansarea paletului cu plăci de gips, în urma căreia acesta s-a răsturnat peste victimă.

Prin urmare, instanța constată că autoritatea publică nu a stabilit în mod arbitrar responsabilitatea victimei, ci a raportat conduita acesteia la obligațiile concrete prevăzute de instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă. Or, potrivit instrucțiunii aplicabile muncitorului auxiliar, acesta era obligat să execute numai lucrările pentru executarea cărora fusese instruit și admis de conducătorul său direct, precum și să respecte regulile de protecție a muncii și securitate.

În ceea ce privește alegațiile reclamantei potrivit căreia procesul-verbal este nelegal întrucât nu a fost stabilită vinovăția angajatorului SRL „Ecovzor Construct Imobil”, sau persoana cu funcție de răspundere. instanța o apreciază ca neîntemeiată.

Instanța reține că simpla calitate de angajator a victimei nu poate constitui, prin ea însăși, temei pentru reținerea unei încălcări a normelor de securitate și sănătate în muncă și, cu atât mai puțin, pentru concluzia că angajatorul este responsabil pentru producerea accidentului. Stabilirea unei asemenea responsabilități presupune identificarea unei obligații legale concrete a angajatorului, a încălcării acesteia și a legăturii dintre încălcare și producerea accidentului.

Or, în speță, materialele cercetării demonstrează că, pentru lucrările cu macaraua utilizată la șantier, fusese desemnat un responsabil pentru executarea inofensivă a lucrărilor, iar pentru lucrările de încărcare, descărcare și agățare a încărcăturilor erau desemnate persoane determinate. Totodată, ordinul nr.03/24 din 2 ianuarie 2024 prevedea în mod expres interdicția ca persoanele neautorizate să îndeplinească funcția de agățător.

În aceste condiții, faptul că Ciobanu Andrei, deși nu era desemnat și instruit pentru asemenea lucrări, a participat la descărcarea materialelor la solicitarea colegului său, nu este suficient pentru a concluziona că angajatorul a încălcat obligațiile sale legale în materie de securitate și sănătate în muncă. Dimpotrivă, materialele dosarului relevă existența unor măsuri organizatorice privind desemnarea persoanelor responsabile și delimitarea persoanelor autorizate să efectueze lucrările respectiv

Instanța nu poate substitui autorității publice în stabilirea unei răspunderi care nu rezultă din materialele cercetării și nici nu poate concluziona asupra vinovăției angajatorului doar în baza producerii accidentului și a faptului că victima avea calitatea de salariat al acestuia.

Mai mult, din fișa personală de instruire rezultă că Ciobanu Andrei fusese instruit în domeniul securității și sănătății în muncă, inclusiv cu privire la instrucțiunile aplicabile, iar obligația acestuia de a

executa numai lucrările pentru care fusese instruit și admis era expres prevăzută în instrucțiunea pentru muncitorul auxiliar.

Prin urmare, instanța constată că reclamanta nu a prezentat argumente și probe care să demonstreze că, în circumstanțele concrete ale accidentului, SRL „Ecovzor Construct Imobil" ar fi încălcat o obligație legală concretă de securitate și sănătate în muncă, iar această încălcare ar fi determinat producerea accidentului.

În aceste condiții, simpla nemulțumire a reclamantei față de concluzia autorității privind conduita victimei și față de faptul că în procesul-verbal nu a fost reținută responsabilitatea angajatorului nu este suficientă pentru a demonstra nelegalitatea actului contestat.

Or, instanța verifică legalitatea actului administrativ prin raportare la circumstanțele de fapt și de drept care au stat la baza emiterii acestuia, iar anularea acestuia nu poate fi dispusă în lipsa constatării unei încălcări a normelor legale sau a unei erori relevante în stabilirea situației de fapt.

În mod obiectiv, instanța menționează că în materia securității și sănătății în muncă, obligațiile angajatorului nu exclud obligațiile lucrătorului de a respecta instrucțiunile și tehnicile de protecție și securitate a muncii, iar cercetarea accidentului urmărește stabilirea tuturor verigilor cauzale, nu și atribuirea exclusivă a răspunderii persoanei juridice ca entitate aparte.

În consecință, instanța concluzionează că constatările Inspectoratului de Stat al Muncii cu privire la încălcările imputate lui Ciobanu Andrei sunt susținute de materialele cercetării, iar reclamanta nu a demonstrat existența unor temeiuri care să justifice anularea procesului-verbal de control în partea contestată.

Prin urmare, instanța constată că Procesul-verbal nr.ISM-2024-PV26 din 22.03.2024 privind cercetarea accidentului de muncă, în partea persoanelor care au încălcat prevederile actelor normative din domeniu muncii, a fost emis cu respectarea cerințelor procedurale și materiale aplicabile, fiind motivat și întemeiat pe circumstanțele cauzei, motiv pentru care acțiunea reclamanților urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Cu referire la solicitarea reclamantei privind obligarea Inspectoratului de Stat al Muncii să cerceteze suplimentar accidentul de muncă în cauză, instanța reține că potrivit pct.31^1 din Regulamentul privind modul de cercetare a accidentelor de muncă aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1361 din 22 decembrie 2005, dacă Inspectoratul de Stat al Muncii va constata că la cercetarea accidentului au fost comise erori sau au apărut noi circumstanţe ale producerii accidentului, conducătorul inspectoratului dispune o cercetare nouă sau suplimentară a accidentului în cauză.

În speță, instanța constată că reclamanta nu a demonstrat existența unor erori esențiale în desfășurarea cercetării accidentului și nici nu a invocat ori probat apariția unor circumstanțe noi, necunoscute la momentul efectuării cercetării inițiale, care ar fi de natură să impună reluarea ori completarea acesteia. Argumentele invocate de reclamantă reprezintă, în realitate, o reiterare a dezacordului față de concluziile autorității și o interpretare diferită a probelor administrate, fără a evidenția existența unor vicii ale cercetării ori a unor elemente de fapt noi în sensul pct. 31^1 din Regulament.

În aceste condiții, instanța apreciază că nu sunt întrunite condițiile legale pentru dispunerea unei cercetări noi sau suplimentare a accidentului de muncă, motiv pentru care această solicitare este neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin.(1) lit. f) Cod Administrativ, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Acțiunea de contencios administrativ înaintată de către Lidia Ciobanu împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, persoană terță SRL „Ecovzor Construct Imobil”, cu privire la anularea parțială a actului administrativ - Procesul-verbal nr.ISM-2024-PV26 din 22.03.2024 privind cercetarea accidentului de muncă, în partea persoanelor care au încălcat prevederile actelor normative din domeniu muncii, obligarea Inspectoratului de Stat al Muncii să cerceteze suplimentar accidentul de muncă, cu stabilirea persoanelor responsabile pentru producerea acestuia, ***se respinge ca fiind neîntemeiată.***

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Igor Barbacaru